

Tiltak som er gjennomført etter evalueringen av Kirkevalget 2009

Evalueringens anbefalinger:

Når alle stemmer teller... Evaluering av demokratireformen i Den norske kirke: Kirkevalget 2009 (KIFO, MF med Institutt for Samfunnsforskning)

s.293

”Vi har argumentert for at tre av de fire forutsetningene i den politiske avtalen er gjennomført ved kirkevalget 2009: Valg samtidig med offentlige valg, økt bruk av direkte valg, og forsøksordninger med ulike valgordninger for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Den fjerde forutsetningen, etablering av reelle valgmuligheter, er ikke innfridd ennå. *Formelle* valgmuligheter er riktignok forbedret både med antallet overskytende kandidater på listene til menighetsrådsvalg, og med mulighetene til supplerende nominasjon. Men utilstrekkelig og til dels dårlig kandidatpresentasjon både til menighetsråds- og bispedømmerådsvalg, og uhensiktsmessige valgregler for menighetsrådsvalget, gjør at dette ennå ikke i samme grad også er *reelle* valgmuligheter.”

Evalueringsrapporten foreslo endringer på følgende punkter (s.294)

- [1] Informasjon om og presentasjon av valgalternativer / kandidater bør ikke bare bli bedre, men grunnleggende forandres. Det vil kreve
 - o [a] andre regler for presentasjon
 - o [b] bedre og mer koordinert veiledning av kandidatene, først og fremst til bispedømmeråd, med tanke på profilering og presentasjon
 - o [c] annen innstilling hos kandidatene om å profilere seg tydeligere
 - o [d] også menighetsråds-kandidater bør presenteres bedre, men ikke nødvendigvis på samme måte som bispedømmeråds-kandidater
- [2] Nominasjon til bispedømmeråd bør i noe større grad inkludere hensyn til holdningsrepresentativitet i nominasjonsprosessen
- [3] Valgregler til menighetsråd bør endres og gjøre det enklere for velgerne å påvirke sammensetningen av rådene i større grad
- [4] Det kan være gode grunner til å beholde preferansevalgordningen som gir velgerne gode påvirkningsmuligheter og tar vare på representasjon for mindretall, men en bør overveie om den kan justeres noe slik at den er mindre krevende for velgere som i utgangspunktet ikke har så klare preferanser.

(...)

Samtidig er det grunn til å glede seg over at Den norske kirke i gjennomføringen av kirkevalget 2009 på alle nivåer fremstår som en organisasjon med betydelig innsatsvilje og stor lojalitet til et felles prosjekt.”

Tiltak i forbindelse med kirkevalget 2011

- Endringer i valgreglene når det gjelder opptelling av menighetsrådsvalget som gir alle kandidater på listen lik mulighet til å bli valgt inn i menighetsrådet, også de som står nederst på listene. Dette ser ut til å ha hatt god effekt, jf. oppsummering av resultater kirkevalget 2011. [Anbefaling nr. 3 fra evalueringsrapporten]
- Endringer i valgreglene – krav om at kandidatenes syn på ”aktuelle kirkelige spørsmål” innhentes i forbindelse med nominasjonsarbeidet og benyttes i presentasjon av kandidatene (valg av bispedømmeråd). [Anbefaling nr. 1a og 2 fra evalueringsrapporten]. Svar på aktuelle kirkelige spørsmål har blitt innhentet og offentliggjort i ulike kanaler. I tillegg har aksjonsgrupper innhentet kandidatenes syn på kontroversielle spørsmål og gjennom annonsekampanjer anbefalt visse kandidater. Kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål har vært kjent og tilgjengelig i større grad enn i 2009. Det ser også ut til at det er tillagt noe større vekt i nominasjonsarbeidet. Men det ser også ut til at den totale informasjonsmengden for velgerne er i største laget.
- Gjennomføring av kandidatsamlinger for bispedømmerådskandidater med kurs i profilering, veiledning i bruk av sosiale medier m.m. [Anbefaling nr. 1 b fra evalueringsrapporten]. Flere kandidater enn før har vært aktive i medier og på sosiale medier med egenprofilering.
- Forenkling av stemmeseddel ved bispedømmerådvalg, forbedret veiledning om hvordan avgi stemme ved bispedømmerådvalg, forbedret kursmateriell til valgfunksjonærer [Anbefaling nr. 4 fra evalueringsrapporten] For øvrig er preferansevalg med alfabetiske lister og mulighet for supplerende nominasjon videreført. Her har ikke forenklingene og forbedringene hatt forventet (og ønsket) effekt.
- Arbeidet med forbedret presentasjon av bispedømmerådskandidater har vært prioritert. Det har vært tilrettelagt kanaler for presentasjon av kandidater til menighetsråd, men det har ikke vært mulig å følge opp de 1270 soknene på samme måte som de 11 bispedømmene. [Anbefaling nr. 1d]
- Når det gjelder ”annen innstilling hos kandidatene om å profilere seg tydeligere” kan dette neppe organiseres fram, men i noen grad stimuleres ved tiltakene under anbefaling 1a og 1b, samt 2. [Anbefaling nr. 1c]